

S'Arenal de Mallorca

S'Arenal de Mallorca
Buletí informatiu del poble
de S'Arenal, del terme de
Llucmajor, el de Marratxí i
la part rural del terme de
Ciutat de Mallorca.
Edita Associació de Veïnats
Son Sunyer
DIRECTOR
Mateu Joan i Florit
IMPRIMEIX
Impremta Atlante
DEPOSIT LEGAL
PM 473-80
Publicitat i subscripcions
Camí Canteres 132
Telefon 265005 S'Arenal.

BULLETI INFORMATIU N.º 48

1 D'ABRIL DE 1984

PREU 50 PTES.

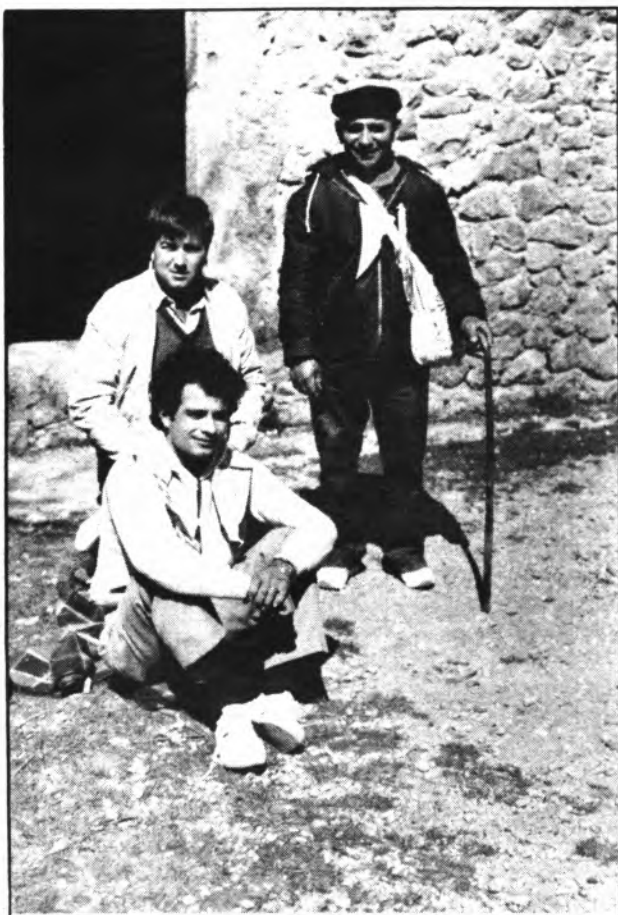

Els cantadors de Sant Jordi, dels més aplaudits al festival

A l'hora del dinar, els pelegrins s'escamparen pels roquissars de la Font Cuberta.

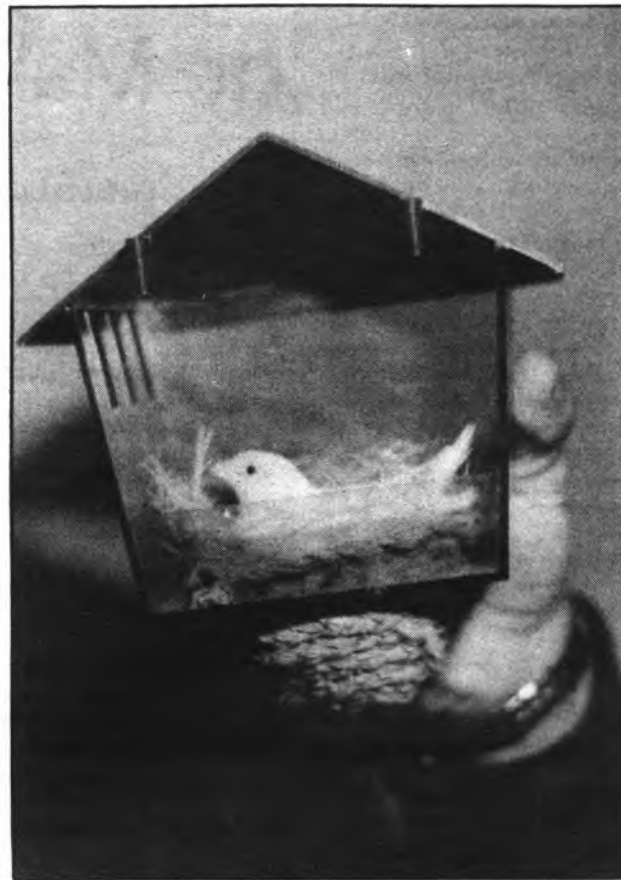
ANY DE LLUC

Vint-i-dos casablanquers anaren a Lluc a Peu. A la fotografia, els tres primers que hi arribaren.

A l'interior trobareu ample reportatge de la Perruqueria El Cid de Ca'n Pastilla. A la fotografia, una mostra del que serà la moda aquest estiu a la nostra comarca. Cabells curts i "punkis", una moda per homes com per dones.

Els alumnes de l'escola del Pla de Na Tesa tenen molts d'animals: peixos, tortugues, cabots, rates blanques... La parella d'aucells que han fet niu i coren els seus ous són els principals protagonistes aquesta primavera.

CARTES

CRÍTQUES A LA AAVV DE SANT JORDI

Davant les properes eleccions a l'Associació de Veïnats Pla de Sant Jordi, i com a socis d'aquesta, volem fer, públicament, i perquè així és la democràcia, una valoració de la tasca duta a terme per la Junta, que al nostre entendre, ha estat negativa. La feina feta per aquesta Associació de Veïnats ha estat, amb poques excepcions, excassa. Així, en la part cultural, per posar un exemple, no s'han fet gairebé més que festes, de les quals en tornarem parlar al final. No s'han canviat noms dels carrers, i, ni tan sols s'han traduït. A les festes hi hem trobat a faltar exposicions d'una mica de categoria, etc. etc. A la resta de les activitats, tampoc s'ha brillat a molta altura. La desinformació ha estat quasi sempre absoluta, i, quan no ha estat així, no n'hi ha haguda molta. La pressió davant la segona pista de l'Aeroport de Son Sant Joan s'ha limitat, pel que sabem, a una reunió amb

responsables de l'Aeroport i poqueta cosa més. En general, podem dir, que la preocupació més grossa, solament pareix haver estat la de les festes, de tal manera que, del fracàs o èxit d'aquestes s'ha esdevengut, per a la Junta, el seu èxit o fracàs.

I, aquí, volíem acabar. Perquè, també, en aquest aspecte trobam que s'ha fracassat. Les festes de la Mare de Déu d'Agost han estat enteses, segons com hem deduït, com un "negoci" d'uns quants. Entenem-nos, ja sabem que ningú es fa ric amb les festes i que, aquestes, només duen mals de cap. Però, la concepció de l'Associació en aquest terreny, quan es dedica a fer socis de 5.000 ptes. i després fa pagar en la majoria d'actes, i, al final si hi ha hagut ganàncies, se les dedica als socis de 5.000 ptes, és a dir als de les festes, per a fer un sopar, no està bé. Perquè, per les festes, reben una subvenció de l'Ajuntament de Ciutat, la qual, en el cas de guanys, no hi ha dret que se la repartescuin els socis festers, ja que la subvenció era per a tot el poble, no només per a uns quants. Es millor cercar la

col·laboració voluntària de tot el poble sense obligar a aportacions que no tot hom pot oferir. Cadascú que porti allò que pugui i al final, o bé gastar —s'ho tot per a tot el poble, o bé deixar-ne per a les properes festes.

Però és que fins i tot, enguany, sembla no haver-hi hagut més que pèrdues. Hem sentit rumors d'unes 200.000 ptes. per a les d'agost passat. I, en quant a Ses Flamades, que per cert de cada any empitjoren, i les falles, enguany molt més poques i de més mal gust, no sabem quin resultat econòmic han tenguut. Hem de dir que si bé aquestes han estat de franc s'ha degut a la subvenció d'una caixa d'estalvis, segons creim. Així i tot han estat un fracàs.

I fetes aquestes crítiques personals, pensam que davant unes eleccions a la Junta, els comptes de totes aquestes festes haurien d'estar aclarits d'hora, si és que no es pensa fer així. Ens referim a què passa amb totes aquestes pèrdues de l'estiu i si n'hi ha hagudes per ses Flamades. No pot ésser que es presentin uns candidats sense sebre a temps l'estat de comptes, i llavors es

vegin obligats, encara que només sigui moralment i tan si aquests comptes els complauen o no, a presentar-se. I, tampoc pot ésser, si és que les pèrdues són així com creim, que hagin de carregar uns senyors nous amb la mala gestió d'uns vells vocals. Per altra banda, i pels rumors que hem sentit, no tot està molt clar. I, així, demanem, que ha passat amb una subvenció d'unes 50.000 ptes. del Consell de Mallorca per unes carreres de cavalls i que ha cobrat, creim, l'Associació de Veïns? Es veritat que es vol cobrar per adelantat la subvenció de l'Ajuntament per a les festes d'agost d'enguany, d'unes 75.000 ptes., per a disminuir el dèficit? Es això correcte, si és que és així? Ho és senyor president de l'Associació? Ho és senyor Batle de Ciutat?

Amb tots aquests dubtes i crítiques expressats públicament per què creim que les persones elegides per a qualsevol càrrec han d'estar decidides a les preguntes i crítiques públiques, sinó que no s'haguessin presentades, atentament:

UN GRUP DE SOCIS DE
L'ASSOCIACIÓ

MALLORCA I TV3 EN CATALUÑA

Sr. Director:

Davant l'aparadoradora superioritat dels mitjans de comunicació en castellà a Mallorca, sobretot de la ràdio i la televisió, els mallorquins ens trobam en una franca inferioritat i ara que a Catalunya han fet la TV3 totalment en la nostra llengua ens trobam amb la sorpresa de que a Mallorca no arriba, perquè s'hauria de fer una inversió inferior al mig milió de pessetes.

El nostre Govern balear hauria d'aprofitar aquesta oportunitat per a cuidar la nostra llengua. Per altra part hi hauria particulars que ells tot sols estarien disposats a fer-ho. El poder veure diàriament pel·lícules doblades a la nostra llengua a les hores punta, seria la millor manera de normalitzar-la, a més d'un dret dels mallorquins que actualment no tenim.

Almanco fins que Balleus no tenguí el seu canal propi, s'hauria de connectar amb TV3.

Confiant amb el seny de les nostres autoritats,
Xavier Domènech i Ferrer

EL "TU" I EL "VOSTÈ"

Contesto a la senyora Rosa Balleus, qui en una lletra a la Bústia del dia 1 de març manifesta el seu refús a la tendència actual de tutejar sense tenir cap franquesa, i abona pel tractament de «vostè».

La senyora Rosa és ben

lliure, és clar, de tenir les seves preferències, però no encerta pas els motius ni el títol de la lletra «De vostè, si us plau».

El «tu» (segona persona del singular) és, justament, l'únic tractament gramaticalment correcte, i el català, com tots els idiomes romànics, el té del llatí, que no n'usava d'altre. És cert que, amb el temps, li hem donat un caire íntim, i hem introduït un nou tractament de cortesia, però d'igual manera podem tornar a emprar el «tu» en l'amplic sentit original.

No oblidem, tanmateix, que aquest nou tractament de cortesia, en català, no és el de «vostè» sinó el de «vos» (segona persona del plural), igual com el francès. I que l'anglès, que no n'usa d'altre, ja que el tractament de «tu» és reservat a les pregàries, especialment per parlar amb Déu. El tractament de «vostè» (tercera persona singular o plural) és típicament castellà i relativament recent, ja que el castellà antic també usava el «vos».

La senyora Rosa invoca «la nostra idiosincràsia», refusa «costums filtrats d'altres terres» i vol evitar «que els aires forans malmetin la nostra manera de ser i de fer», no té altra solució que refusar precisament el tractament de «vostè», perquè ens és totalment postiu. Si no li plau el «tu», que és ben català, pot usar el «vos», encara molt vigent, sobretot a comarques, i totalment usat a la Catalunya Nord, on, sense la influència del castellà, el tractament de «vostè» no s'hi ha introduït. Rafael Bastardes i Parera

UNA MENTALITAT COLONITZADA

Ens cal admetre això: la gent d'aquesta baquetejada terra ens han mentalitzat en tal mesura que no sé si ens en podem sortir...

El rolegu colonitzador que ha planat, des de segles, damunt nostre, ja començava a actuar a partir de la nostra naixença.

Tan bon punt el capellà ruixava els nostres tendres caps amb les aigües baptismals i ens posava els noms de Pere, Joan o Bartomeu, o bé de Caterina o Agnès, li calia transformar aquests noms suspects i inscriure'ns al registre amb els més ortodoxos de «Pedro, Juan o Bartolomé», o bé de

«Catalina o Inés». Després, una mica més sortits, apreníem a llegir —encara més difícil— en una llengua forastera, i mentre confegíem, amb penes i treballs, les síl·labes, ens assabentàvem que del pa se'n deia «pan», del vi «vino» i de la llet «leche». La nostra mare era «la madre» i el qui ens ensenyava les beceroles no era exactament el mestre sinó «el maestro». Tot això —no cal dir-ho— ens traumatitzava un xic. Més tard, quan ja érem nois, ens abocaren al damunt generosos dols d'història pàtria d'una nació que no es podia pas dir ben bé que fos la nostra. Per una banda, els llibres en què estudiàvem no ren mai en la nostra llengua; tampoc no ho eren els contes o les novel·les que llegíem, els diaris o revistes que compràvem o les pel·lícules que veíem. Així, gairebé sense adonar-nos-en, la nostra mentalitat anava quedant colonitzada, i fins a alguns de nosaltres, quan li arribava l'edat de cercar parella li haguera estat més fàcil, potser, més d'acord amb les seves vivències en la ficció literària o cinematogràfica, de dir a la dona escollida: «Te amo» en lloc de «T'estimo». I això durant llargs, incomptables anys.

La nostra pobra llengua, més o menys embordada per influències alienes, només podia servir per a parlar amb la família o amb els amics. Llevat d'això, el rolegu colonitzador ens aixafava sempre.

I ara, de sobte, quan sembla que agafem coratge i comencem a aixecar el cap —talment pollets mig desplomats que acaben de trencar la clova— vénen certes distingides personalitats —d'un costat i de l'altre—, mogudes per Déu sap quins soterrats designis, i ens surten amb allò que som un pèl massa agressius, potser racistes, fins i tot imperialistes; en tot cas, que tirem més aviat a carques, i que el nostre nacionalisme (tan innocent i defensiu, pobret!) pertany, per definició esotèrica, a la dreta més repugnant i corsecada, i, encara —oh descarada paradoxa!— que pretenem discriminar els qui fins ara ens han colonitzat.

I jo em pregunto: és que no existirà per a nosaltres un petit lloc en aquesta terra on es pugui respirar en català? És que no podrem mai desintoxicar la nostra ànima de tanta cultura estranya? Pere Bech,

TELEFONS UTILS A S'ARENAL

A LA PART DE CIUTAT

Ajuntament... 227744
Tota casta de desperfectes a la via pública (entre les 13,30 i 15,00)...
..... 227643-227644
Bombers..... 281250-
..... 290017
Residència de l'assegurança social... 289100
Creu roja de Ca'n Pastilla... 264040.
Policia Nacional... 091
Policia Municipal... 092
Policia Municipal de s'Arenal... 267654
Serveis mèdics 490011

La Porciúncula 260002
Tele-Taxi 401414.

A LA PART DE LLUCMAJOR

Ajuntament... 660050
Oficina de s'Arenal...
..... 264071
Bombers..... 660756
Policia Municipal...
..... 661767
Guardia Civil... 264121
Ràdio Taxi... 263080
Parròquia... 263265
Club Tots Junts...
..... 265538
Associació de Veïnats...
..... 265005
Grues Sampil... 264193

Subscriu-te a S'Arenal de Mallorca

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Carrer

Població Tel.

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 600 Ptes.

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc Suc.

Compte n.º Titular

☐ Comptat Firma

Ompliu aquesta targa i envieu-la al Camí Canteres,
132, s'Arenal.

QUINIELA

HIPICA

5-6

A 7374702

Quintuple especial

1.a	2.a	3.a	4.a	5.a	6.a
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8

Unic lloc a la comarca per a
sellar-la:

BAR INTERNACIONAL
Cardenal Rossell, 65
Coll d'En Rabassa

Totes les religions han segregat tabús, normes i prohibicions en relació amb l'alimentació. Les religions judeo-cristianes, particularment, han posat èmfasi en aquesta qüestió, a causa de la seva concepció globalment antihedonista. En el catolicisme, l'episodi més interessant —també des del punt de vista gastronòmic— d'aquesta mena d'intervencions és la Quaresma.

El menjar, en la mesura que pertany a l'esfera personal del plaer, és, juntament amb el sexe, un element estrictament controlat per la religió —i, val la pena remarcar-ho, per totes les religions.

«No va començar el judeo-cristianisme el seu sistema de creences amb l'afer de la "poma"? És a dir, amb el menjar i, a més, ja de bell antuvi, associat amb la dona i, per tant, més pecaminosament suspecte.

Menjar i fornir, per la típica mentalitat "hedonofòbica" de les nostres religions, és sempre sospitós. Amb Adam i Eva els dos elements es relacionen estretament, i ja, per sempre, des dels llibres sagrats fins a tot tipus de literatura religiosa o parareligiosa, hi haurà condemnes contra els plaers del gust i de la carn.

El frare català del segle XIV Francesc Eiximenis, a la seva deliciosa guia *Com usar bé de beure e menjar*, sosté que el càstig diví a Sodoma, en realitat, fou degut a l'afecció dels seus habitants als plaers de la taula. Segons l'autor del *Terç del cristià*, la més gran perversitat d'aquella gent era la "golateria, car entenien a satisfer a la gola e a tots sos plaers, de qu'es seguí en ells la lur capital iniquitat horrible".

Naturalment, la intervenció del codi religiós en els afers de la manduca no es limita a formulacions més o menys genèriques, sinó que adopta inequívocues formes coercitives per mitjà de prohibicions i tabús: de consum de determinades menges, dejunis, abstinències, etcètera.

Xuies i xueton

La petja d'alguns d'aquests tabús, segurament, ha marcat al-

gunas cuines populars. Per exemple, l'omnipresència del porc i els seus derivats en la cuina mallorquina i la celebració realment excepcional de les "porquejades" amb rituals, balls, cançons, etcètera, no serien estranys a la reacció contra el tabú "xueto" (paraula que, segons alguns, vindria de "xuia", xulla, costella de porc), pel que fa al consum de la carn porquina.

Els jueus, antecessors de la nostra religió cristiana, portaren a extrems inusuals els tabús alimentaris. El seu déu venjatiu i cruel, i tan obsès de control que, segons el psicòleg W. Churchill, exigia, amb la circumcisió, una castració figurada, exigia també la "castració" de molts plaers del paladar.

S'ha desmentit que l'obligatorietat de la circumcisió fos realment per motius higiènics i, semblantment, se sosté que el més cregut dels tabús hebreus, el de la carn de porc, no és pas per aquests motius, sinó pel fet que els porcs salvatges (com encara passa amb el porc ibèric) consumeixen serps, símbol del mal i, per tant, el porc que n'ha consumides és també el mal.

Una de les obsessions de l'hebraisme, heretada pel cristianisme o alguna de les seves sectes, és el terror a tot allò que no és clar, inequívoc. Així, pel que fa a l'alimentació, es condemnen totes les parts d'un animal que no són inequívocament carn (entranyes, menuts, etcètera) i, semblantment, tot peix que no té escata (i per tant el marisc, val la pena saber-ho, si aneu a Israel) és també condemnat.

Pel que fa a les limitacions en el menjar, concretades en dejunis, magres i abstinències, foren heretades per cristians i musulmans.

Aquests, a més, com és prou sabut, no poden menjar porc i tampoc no poden beure vi ni alcohols. Això darrer, val a dir-ho, no ha impedit una gloriosa tradició musulmana de poesia del vi, d'una banda, i justifica a hores d'ara, de l'altra, les batudes dels adeptes de Khomeini, escampats una mica arreu de la morenia, contra els subjectes que beuen una miserable cervesa i contra els establiments que en venen.

Actualment, dins una societat afortunadament cada cop més laica, tenim tendència a riure'ns una mica d'aquestes prohibicions

i normes, però no podem oblidar que en el nostre món catòlic la irracionalitat d'aquests plantejaments és relativament recent.

Si Luter ja es va escandalitzar pel fet que les butlles pontificies, entre altres coses, permetien als rics de prescindir, amb l'"almoina" consegüent, d'aquestes minúcies, en el racionalista segle XVIII els teòlegs catòlics discutien aferrissadament sobre l'importantíssim fet de si la gavina s'havia de considerar carn o peix i, per tant, si el seu costum s'havia de proscriure en temps de Quaresma.

Però com que el cos humà, amb les seves passions i amb el desig insaciable de plaers, tracta de seduir o de subjugar l'esperit, cal aplicar amb més o menys freqüència el segon remei, o sigui el dejuni, que tendeix a treure

per penitència el que és convenient, i de vegades alguna cosa del que és necessari, mentre (com observa prudentment Sant Ignasi als *Ejercicios*) "No es corrompi el subjecte ni se'n segueixi malaltia notable" (subratllat original). Així s'expressa el digne F. Martí, autor, juntament amb el conegut I. Domènec, del llibre *Ayunos y abstinencias. Cocina de Cuaresma* (Barcelona, 1914).

Però el record particular de cadascú de nosaltres és molt segurament molt més recent, ja que, almenys fins al Concili Vaticà II, tot aquest codi casuísticament obsès d'autoritzacions, dispenses i prohibicions era ben vigent.

Aquest deliciós manual, com d'altres que s'han publicat sobre

aquestes qüestions, constitueix efectivament un repertori d'informacions que malgrat que són obsoletes, ens han influït encara ben recentment.

I, val a dir-ho, aquests codis de prohibicions, com en el cas de la cuina popular mallorquina, han influït bastament en les diverses cuines europees dels països catòlics.

Sense voler ser exhaustius, recordarem algun dels productes o hàbits gastronòmics que, en la nostra cultura, són fruit de la religió.

I ja que som en temps de Carnaval i Quaresma, direm que la cuina de Carnestoltes i Dijous Gras, rica en carns, greixos i ous, ho era a causa de la prohibició que comportava la Quaresma.

En el mateix context, el gust dels països mediterranis pel bacallà i altres peixos secs o salats (arengades, peixopalo, etcètera) té també aquest origen. No en va els supercatòlics i nous conversos bascos foren els qui introduïren a la Península, en el segle XVI, aquest producte de tanta importància gastronòmica, base de la cuina portuguesa i molt present en la mateixa cuina basca, en la catalana i en la provençal.

Hem parlat, fins aquí, de jueus, moros i cristians. Però, per exemple, dels budistes, èquem en podríem dir? Doncs, almenys des del punt de vista alimentari, si bé potser amb formes no tan coercitives, el budisme i d'altres religions orientals són, en alguns aspectes, encara més compulsives (recordem les severes normes dels sikhs hindús) i, des del punt de vista gastronòmic, també prou devastadores, si hi lliguem, per exemple, també una actitud antihedonista i certes debilitats pel vegetarianisme i d'altres sistemes gastronòmics alternatius. Entrem, però, en un altre capítol certament ben d'actualitat: el dels nous i moderns tabús alimentaris, ja siguin a causa de la "línia" o a causa de l'adopció de certes filosofies orientals.

JAUME FÀBREGA

CUINA I RELIGIÓ: TABÚS D'AHIR I TABÚS D'AVUI

20 de Març al 20 de Juny

OFICINA DE RECAPTACIÓ
Policia Municipal Avda. San Fernando (De 8 a 18 hores)

Obert els mig dies

AJUNTAMENT DE PALMA

MUSIC BAR BRASILIA

Banquets de batetjos, noces, primeres comunions, festes socials...
Cada horabaixa, música d'orgue a càrrec d'en Pedro.

Avinguda Bartomeu Riutort, entre els Belnearis 1 i 2 de Ca'n Pastilla.
Telefons 260119 - 264563.

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

(28, II, 1984) El conseller de Comerç i Indústria, Gaspar Oliver, se reuní dia 26, amb el director de l'emissora especialitzada en ensenyament Ràdio ECCA de Ràdio Popular, i arribà a l'acord de impartir un curs bàsic a Balears de formació de comerciants i petits empresaris, per ràdio.

Aquests curs posarà a servei dels comerciants i dels petits empresaris de Balears els recursos tecnològics més nous de l'ensenyament radiofònic. La ràdio possibilitarà que els comerciants els quals tenen dificultats per sortir dels establiments per seguir un curs, aconseguixin de connectar en els seus

CURSOS DE FORMACIÓ DE COMERCIANTS I PETITS EMPRESARIS A TRAVÉS DE RADIO POPULAR DE MALLORCA

llocs de feina amb la ràdio per fer l'aprenentatge de les tècniques necessàries per el millor desenvolupament dels seus negocis.

D'acord amb el sistema tridimensional de l'ensenyament ECCA, els comerciants i els petits empresaris rebran un material imprès, específicament concebut per a l'ensenyament per ràdio, seguiran les classes desde casa seva, ompliran uns qüestionaris i, oficialment, assistiran a unes reunions presencials d'orientació.

Balears serà zona pionera a Espanya en la impartició d'aquest curs radiofònic per a comerciants i petits empresaris que, fins ara, ha tingut només caràcter experimental a Canàries, on Ràdio ECCA té la seu central. Allà l'èxit desbordà les previsions i seguien el curs més de 1.400 persones. A Balears l'emissora serà Ràdio Popular de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa que impartiran el curs esmentat, ja que aquestes emissores tenen suscrit un conveni amb Ràdio ECCA a través del qual ja funciona a Balears el Centre ECCA d'Ensenyança per Adults. El Projecte, amb el suport de la Conselleria de Comerç i Indústria, permet d'eixamplar l'acció d'edu-

cació d'adults del Centre ECCA al sector especialitzat de formació dels comerciants i petits empresaris, devers que quinze mil en aquesta Comunitat Autònoma.

La reunió del conseller de Comerç i Indústria amb el director de Ràdio ECCA serví per aprovar cadascun dels detalls del projecte d'aquests futur curs radiofònic, patrocinat i organitzat per la Conselleria de Comerç i Indústria per aquest anv.

La promoció d'aquest curs començarà el dia 15 de març i es perllongarà durant dotze setmanes, a raó de tres classes per setmana; les primeres tindran lloc a partir de la setmana de dia 26 de març i amb caràcter limitat, s'ha previst que s'hi matriculin unes cinc-centes persones.

L'ESTATUT PER A TOT-HOM, UN LLIBRE DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIO I CULTURA DEDICAT PRINCIPALMENT A LA POBLACIO ESCOLAR

(27, II, 1984) Coincidint amb el primer aniversari de l'entrada en vigor de l'Estatut d'Autonomia, la Comunitat Autònoma a

través de la Conselleria d'Educació i Cultura, ha editat un llibre dirigit, principalment, a la població, amb una finalitat didàctica.

Aquesta obra, titulada "L'Estatut per a tothom" es repartirà a tots els alumnes de 6o. d'EGB de Balears i ha estat realitzada pel Col·lectiu Pedra Foc, Bartomeu Rotger Amengual, Miquel Vives Madrigal, Gabriel Janer Manila, amb il·lustracions de Mateu Rigo.

ESTUDI SOBRE LA VIABILITAT DE LA IMPLANTACIO DEL TERCER CANAL DE TELEVISIO A BALEARS

(24, II, 1984) Dia 24 el president del Govern Autònom ha firmat el contracte amb l'empresa consultora IDOM que amb la col·laboració de "Estudios Hamburg" realitzarà un estudi sobre la viabilitat de la implantació del tercer canal autònom a les Balears.

TOT UTIL BRICOLAGE

Pintures especials per:
fusta
façanes
interiors
anti-humitat
tapa-crulls
anti-rovell

Estanteries
Cadires
Taulers
Llistons
Perllongues

PRODUCTES PER A LA
CONSERVACIO DE LA
FUSTA
XILAMON Y
XILADECOR

Servei gratuït sobre
problemes de fusta i la se-

va conservació corc, formiga blanca, foncs... a càrrec de n'Antoni Guasp Serra, diplomad per l'Institut D'Enginyers Cívils d'Espanya.

Carrer BARTOMEU
OLIVER DE CA'NTUNIS,
no. 28 - SON FERRIOL

JOIERIA RELLOTGERIA

RIU CHISUN

Centre

Tel. 269815

Floristeria IRI

Deixi que les flors parlin.

BARTOLOME RIJORT, 110
TELS 26 23 59 - 26 49 44
CA'N PASTILLA

ESCOLA D'INFANTS PETITO

Plaça Reina
M.ª Cristina s/n.
Tel. 26 68 15 - S'ARENAL

Metalúrgica ARENAL

PEDRO CANALS QUETGLAS

Reixes, Barandilles, Ferro forjat, Treballs en alumini, Treballs per a obres, Soldadura elèctrica i autògena, Treballs al torn.

Carrer de Mallorca, 10 Tel. 263910
S'ARENAL DE MALLORCA

IKEBANA

Arts Florals

Tel. 26 60 00

SNAC BAR IBERIA

Especialitat en carns i barbacoa

Carrer Virgili, 17
Ca'n Pastilla

¿CARN? SENZILLAMENT, DIGUÉS NO

¿Què és la Quaresma?, ¿què és Espanya?, ¿què són aquestes picors, doctor?, ¿de quin signe ets?... Aquesta mena de preguntes que pretenen dur-nos fins a l'infinit o deixar-nos tocar amb els dits la ratlla de l'horitzó són sempre un pretext per iniciar una història d'abismals desavinences. Aquest Carnaval han figurat a l'ordre del dia de qualsevol capellà disfressat de paisà i amb el cap ple de monges, de qualsevol jardiner ministerial disfressat d'intel·lectual, o de qualsevol arplegada mal disfressada de dona amb cuixa conversable. Habitualment, gent que tenen mal beure i s'han après la resposta de memòria al llibre d'instruccions, ja sigui Bíblia, Constitució, "Calendari del Pagès", "Espanya invertibrada", o el "Coneix-te a través de les estrelles". Ara bé, no els ha servit de res, la gent de bon beure, poc rics per comprar-se el llibre i amb poques ganes d'encetar argumentacions sense base, han respost unànimement. Conscients que la Quaresma, Espanya, les picors i els signes zoològics no existeixen, amb un parell de renecs n'hi ha hagut prou.

De tota manera, cal ser fidels a la Història: la Quaresma ha existit, i precisament per això, alguns creuen que encara existeix, però no és l'autèntica. Potser l'argument és el mateix de sempre: dir senzillament no a un dimoni de persona que

t'ofereix pedres després de quaranta dies d'abstinència. Però l'escenografia ha variat substancialment. Avui, només podem enumerar quelcom del que foren anys i segles d'autenticitat quaresmal en el racó més sordid d'una porteria de l'Eixample, o en el prestatge més inaccessible d'una llibreria de vell. Per raons òbvies, llocs on, fins a aquesta data, encara no ha penetrat ni un tímid raig de sol.

La Quaresma era una vella encatronada, de pell morada i ossos corcats, permanentment glaçats pel fred que s'escolava per sota les portes de les sagristies, a l'hora aquella en què els escolanets, d'amagat del senyor rector, es menjaven les hòsties i feien concursos de palles ràpides. Era aquella vella desdentegada, d'ungles negres i recargolades, que amagava quatre cabells enganxifats, verdosos i rovellats, sota un tètric vel negre, il·lustrat magníficament amb cruents escenes del martirologi. L'altre vel, el de la seva joventut i els seus somnis de cotó fluix, pianos i roba blanca, l'havia desat a les golfes del temps, com el trofeu d'una victòria contra el desig i els bons propòsits d'un xicot que era mossò d'esquadra i duia bigoti.

Eren temps i novel·la decadentista. Mai no feia sol. Les dones es reunien en conciliàbuls al voltant d'una espelma, molt trista perquè la millor cera era per al ciri pasqual, sargien mitges indefinibles, resaven, s'intercanviaven escapularis i, el diumenge,

tiraven un raig d'anís a l'olla on bullien els naps i les cols. Tot era violeta. Mai no s'obrien les finestres. A l'interior de les cases es respirava un aire dens, secular, l'aire que havia fet emmalaltir els pulmons de tots els avantpassats, les cares dels quals, de color sèpia i tancades en marcs ovalats, reposaven eternament penjades a les parets.

D'homes, no n'hi havia. Tot eren capellans casposos que, endimoniats, cridaven des dels pulpits: "Sou pols, i pols esdevindreu". Les esglésies eren immenses, buides, només una esquitxada de taques negres, com un detall, ocupava els primers bancs. Totes eren antigues companyes de narració d'Espriu i s'odiaven a mort, però com que aviat serien un munt de pols en un nínxol esquerdat del cementiri, no s'escoltaven el capellà, passaven les hores xiuxieujant, barrejant llurs pútrids alens, comentant els darrers adulteris del veïnat i ambientant l'església amb una flaire de pixum agre més que característica.

En aquells temps hi havia una veritat única, omnipotent, i una Quaresma única, increïble. Ara coexisteixen, més o menys amablement, mil veritats amb mil quaresmes corresponents, però cap d'elles no supera la sublim Quaresma d'abans. Fins i tot es donen casos de gent que es munta quaresmes particulars i no convida ningú. De fet, cada dia se n'inventen de noves.

De carn, no en mengem gaire, la veritat.

Però, de tant en tant, si es treballa amb ganes i es respecten les normes d'una de les moltes quaresmes que hi ha, es pot tocar una mica de pèl. De debò. El dejuni estricte no es porta gaire. Sempre se'n troben, d'ànimes caritatives disposades a convidar a caramelts; tanmateix, s'ha d'anar amb compte amb els individus sospitosos i, si s'escau, dir senzillament no. El dimoni aprofitarà qualsevol moment per fer-nos caure. Ho diu el llibre d'instruccions.

Les quaresmes actuals tenen moltes formes, tantes com dimonis existeixen. Principalment es caracteritzen per l'abstinència, la reflexió o el sacrifici. Per als *junkies* hi ha el "mono"; per als demòcrates, el dia de reflexió; per als obrers, la desocupació; per als noctàmbuls, el dia; per a algunes, la regla... La dreta, l'esquerra, els intel·lectuals del *cambio* o els de Pedralbes, els ecologistes, les feministes, els pro-veristes, els mossos de pista i la senyora dels lavabos, organitzen quaresmals jornades de reflexió en indrets rurals insospitats. En tornar, estarrufats per les conclusions obtingudes, empastifen els aparadors de llurs pastisseries, amb cal·ligrafia dubtosa, anunciant tota mena de bunyols de Quaresma que, en qüestió de poques hores, satisfaran les necessitats més primàries d'acòlits i simpatitzants. I quan no en quedin, nova fornada.

XAVIER MONTANYÀ

LLUCMAJOR: DIMITEIX MIQUEL MAS

La notícia botà la setmana passada, encara que no de manera oficial i immediata, però amb tots els visos de seguretat: Miquel Mas Juan, el primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Llucmajor de la coalició d'A.P., del sector de S'Arenal, presenta la dimissió, diuen que per motius de salut, aconsellat pel seu metge.

De totes maneres, altres comentaris asseguren que s'ha vist forçat a prendre aquesta decisió davant les pressions i disconformitats

per la seva gestió de les forces vives arenalenques, al no haver pogut influir en la confecció del presupost municipal incluin les esperades millores per a S'Arenal, com pot esser el camp municipal d'esports

La baixa que per aquest motiu es produirà en el consistori llucmajorer, serà coberta per Jaume Adrover, d'A.P., l'actual president del C.D. España, el qual, com es dona la circumstància de que regen-

ta els serveis del Bar instal·lacions del camp municipal d'esports, que és incompatible amb el càrrec de regidor, està dis-

post a renunciar a la regència de l'estadi per actuar com integrant de la corporació municipal local.

LES SEVES FOTOS COLOR MÉS GROSES

(Grossària 10x15)

MÉS BONIQUES

(Superfície molt brillant)

MÉS RÀPIDES

(Només en 90 minuts)

LASER

A S'Arenal de Mallorca
(Entre balnearis, 7 i 8)
Avinguda Nacional, 12
Telèfon 262326

HOTEL BAHIA DE PALMA

**A PARTIR DEL PRIMER D'ABRIL,
REOBERTURA DEL BINGO**

Perruqueria per homes i per dones
Servei de restaurant

Sala de jocs
AL SERVEI DE S'ARENAL I DE MALLORCA

Cala Estancia Restaurante

MARISQUERIA
SEA FOOD
FRUITS DE MER
MEERESFRÜCHTE
GRILL

Punta Estancia, 18-20. Tel. 267035. Ca'n Pastilla - P. M.

Dinars de bodes i comunions. — Dinars de negocis.

PERRUQUERIA EL CID

Na Mercé de Ca'n Pastilla.

Na Fina del Pla de Na Tesa. Fa feina a El Cid.

Na Carme de Ca'n Pastilla.

Na Mari Pepa de Ca'n Pastilla. Fa feina a El Cid.

Na Francisca de Ca'n Pastilla. Ella és la propietària de Na Boira, una cussa afgana d'allò més intel·ligent i bell.

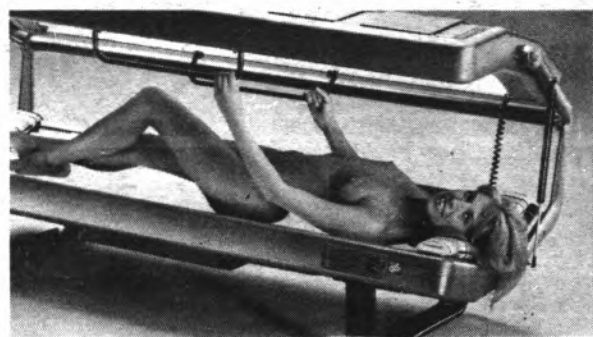

Na Caterina de Ca'n Pastilla. Al seu costat Na Boira.

Perruqueria de dones i d'homes

CUPIDO

Solarium Caribic
Massatges - Plaques - Netatge de cutis - Depilacions -
Perfumeria
Galeries Cupido, davant Balneari 4
Tel. 265211
S'ARENAL DE MALLORCA

GIMNAS CHONG-MA II, SANT MARINO, 6 - TEL. 267994
COLL D'EN RABASSA

Na Gerònia de Ca'n Pastilla. Fa feina a El Cid.

Na Maruja de Chutat. Va aposta a Ca'n Pastilla per pentinar-se.

N'Antònia Bosch de Tarrassa. És la propietària de la Perruqueria el Cid.

NOVES NORMES SOBRE ELS ANIMALS DE COMPANYYA

Acaba de publicar-se el text de la nova ordenança municipal per a la inserció dels animals de companyia en la societat urbana que conté la normativa a la qual s'han de sotmetre tots els ciutadans que desgin tenir animals de companyia a casa seva i també, com és de suposar, tots aquells que tinguin establiments relacionats amb la venda, guarda i embelliment i atenció sanitària i enterrament d'animals.

La complexitat d'aquesta nova ordenança, que entrà en vigor l'octubre passat, fa aconsellable l'adquisició i estudi del text, ja que les normes dictades són nombroses i estrictes per a tots els casos.

La nova ordenança, en

la redacció de la qual participà l'ex-caporal dels serveis veterinaris de l'Ajuntament de Ciutat, Lluís Pomar, ha estat considerada pels experts com una de les més avançades d'Europa. Per primera vegada, l'accent d'una norma dictada per l'Ajuntament incideix no sols en l'evitament de les molèsties que poden ocasionar els animals de companyia, sino també, i sobre tot, en garantir les mínimes condicions de benestar i salut dels animals.

Per aquesta raó, al mateix temps que es responsabilitza als responsables dels animals dels mals que aquests puguin fer a altra gent, es dicten normes que prohibeixen els mals tractes als animals, així com la sumisió a condicions de vida que no reuneixin les mínimes condicions de vida.

Un exemple dels nous criteris inspiradors de la nova ordenança són les normes relatives als accidents en carretera. Mentre que, fins ara, quan un animal domèstic es veia involucrat en un accident l'única preocupació era la de terminar la responsabilitat del seu amo, a partir d'ara existeix l'obligació d'atendre a l'animal accidentat i traslladar-lo a la clínica veterinària més pròxima per que allà sigui degudament atès.

La nova ordenança concedeix gran importància al cens municipal de cans, com instrument de control

sobre l'existència de cans en el terme municipal, així com sobre les condicions sanitàries d'ells. Per això, s'obliga als propietaris a inscriure en el cens els seus cans en un plaç d'un mes a partir de la data d'adquisició.

Paral·lelament, l'entrada en vigor de les noves normes obliguen a una potenciació del centre sanitari municipal de Son Reus al qual se li atribueixen noves funcions, com són: el control del cens, expedició de certificats de vacunes... a més dels serveis de recollida d'animals errants o abandonats pels seus amos i la recollida de cadàvers i restes, tant per iniciativa pròpia com per petició dels seus amos.

Crida especialment l'atenció la complexa normativa a la que s'han de sotmetre els establiments dedicats a la guàrdia, venda, cria, atenció sanitària, embelliment i en general tots els que d'alguna forma reuneixen en unes instal·lacions a un nombre considerable d'animals.

Calefacció, neteja, condicions sanitàries, espai suficient per cada animal, a cobert i a l'aire lliure... són algunes de les condicions exigides a aquests centres. Igualment s'exigeix a aquests establiments l'existència d'un llibre de registres en el qual figurin les dades dels animals que hi ha.

Especial importància condicions sanitàries dels animals amb l'objectiu tan

de conservar la seva salut com d'evitar perills de contagiament per a les persones amb les quals conviuen.

Un capítol especial es dedica a la lluita anti-ràbica, obligant als propietaris a sotmetre als animals a vacunacions amb periodicitat anual a partir dels tres mesos d'edat. Igualment es sotmetrà a una revisió de l'animal cada vegada que produeixi mals a persones mitjant mossegades.

Igualment, els establiments dedicats a la venda d'animals i criadors estan obligats a donar els animals als seus nous propietaris acompanyats de les certificacions de revisions i vacunes reglamentàries.

BIEL VILANOVA

Gimnàstica Rítmica i de Manteniment
Classes d'anglès (Profesora Nativa)
Altres Activitats (Horaris a convenir)
Carrer de Pàdua, 2
Ca'n Pastilla

Miramar, 30
Tel. 49 00 67

Miramar, 9
Tel. 49 02 22

EL ARENAL (Mallorca)

- Obert les 24 hores del dia.
- Medicina General.
- A.T.S.
- Pediatria (Servici diari de 17 a 18 hores)
- Anàlisis complets (Servici diari de 8,30 a 9,30 hores)
- Laser Teràpia (hores convenides)
- Acupuntura (hores convenides)

Defensa

Es farà un servei curt i a la pròpia regió militar

Madrid. — La possibilitat de fer el servei a la regió militar d'origen, la nova edat militar als dinou anys i la durada del servei — que serà entre dotze i quinze mesos — són les tres novetats més importants de la nova llei del servei militar que es va aprovar ahir al Congrés de diputats, a proposta del ministeri de Defensa.

Les minories nacionalistes catalana i basca defensaren que es pogués fer el servei a «la comunitat autònoma d'origen», però, finalment, la redacció definitiva emprà el terme militar. Aquesta distinció pot afectar els reclutes catalans i aragonesos si s'unifiquen les dues regions militars.

Una generació arribada de Sant Jordi, S'Aranjassa, Sa Casa Blanca, Sant Jordi, Es Pla de Na Tesa, Es Pont D'Inca, Es Figuerol, Sa Cabaneta, Portol, Buñola i els pobles de l'Arciprestat de Soller, omplí l'acolliment de Lluc. Els batles dels diferents pobles al davant.

Remolc de sonferriolers.

Els sonferriolers de l'OCB hi anaren el dia abans. Les despeses a càrrec de l'Obra Cultural Balear.

Els santjordiers a l'hora de l'oferta.

Representants de cada poble oferiren a la Mare de Déu, els fruits de la seva terra.

La rossa i la morena se disputen l'home de la senyera. Tot està ben vist a Lluc.

Els rectors de cada poble concelebraren a la celebració eucarística. El Vicari Episcopal senyor Orell presideix.

ANY DE LLUC

En Guillem Vidal, batle del terme de Marratxí, feu ofertament a la Mare de Déu de l'Escut del Terme. Això mateix feren els batles de Bunyola, Sòller i Fornalutx.

Carretera Militar, 258 - Telf. 26 80 60 S'ARENAL (Mallorca)

PERFUMERIA NANI

CARRER GUASP, 2
COLL D'EN
RABASSA

PERRUQUERIA HOTEL EL CID SOL

PERRUQUERIA AMA

(DEVANT HOTEL EL CID)

SISTEMA BRUSHING

CA'N PASTILLA

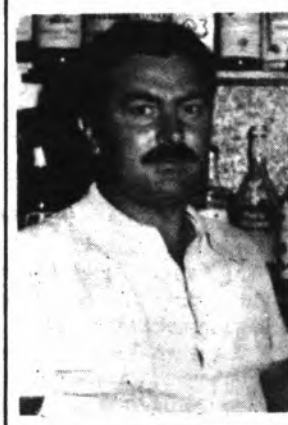
RESTAURANT QUIRANTE

SANT JORDI

RESTAURANT CAN PRUNES

DEVORA LA
GASOLINERA DE
S'ARANJASSA

BAR TURO

DARTS, BILLAR,
PING PONG,
CARTES,
PARXESSI...

TELEFONO 267217

ES TURO DE
S'ARANJASSA

MOTO- CROS A S'ARENAL

Tots els dissabtes i durant tot el dia, joves motoristes de S'Arenal, S'Aranjassa, Sant Jordi, Son Ferriol i fins i tot de Sa Cabaneta, entrenen al camp de motocross veïnat de Les Tres Pales.

Ara, quasi tots estan federats, la qual cosa fa que estiguin assegurats si tenen una averia, cosa corrent en qualsevol deport però potser més en motorisme.

Aquesta temporada darrera han fet sis carreres organitzades per ells mateixos.

Ara, tenen problemes amb el propietari dels terrenys que no els vol més dins la seva propietat. Un greu problema, ja que si els foragiten del lloc, no saben a on haruan d'anar.

Si aquests motoristes tenen un camp a on correr, no molesten per les carreteres i camins. A més, des del punt de vista turístic, un petit camp de motocross, és ben

interessant: els dissabtes, molts de turistes que passen, s'aturen a visionar les evolucions dels motoristes.

L'Ajuntament hauria de construir una pista de motocross tot d'una que el Pla General estigui aprovat, el mig de la pista hi podria haver un camp de futbol.

Estam en una societat d'oci, on l'esplai i l'esport tenen l'important paper de gastar les energies i el temps de manera sana i agradable.

I no tot ha d'esser futbol! El motorisme és qualque cosa a tenir en compte.

També seria ben convenient que a aquestes joves motoristes creassin d'una vegada La Peña Motorista de la nostra Comarca. Això els donaria l'unitat i la força legal que d'altra manera no tenen.

MATEU JOAN FLORIT

RECEPTA

per madò Antònia Gili

Ingredients:

CARXOFES FARCIDES

Per a deu carxofes: Dues lates de tonyina.

Dues cullerades de tàperes.

Salsa de tomàtiga espessa.

Salsa maonesa

Llimona. Ceba. Julivert. All.

Un ou o dos.

Manera de fer-se:

Se lleven les fulles dures i la part de dalt de les carxofes. Una volta arreglades, es couen uns 20 minuts dins aigua amb llimona i sal. Cuites les carxofes, es buiden i tot lo que se treu es pica juntament amb la tonyina i les tàperes. Una vegada picat, es freigeix una cebeta, un poc de julivert i un poc d'all i es mescla amb la tonyina, se li posa sal i un o dos ous crus perquè aquesta pasta lligui bé i un poquet de farina i es rellenen les carxofes.

Un pic farcides es posen dins el forn per espai de mitja hora (abans de posar-les dins el forn, se posa un roi d'oli i llimona a les carxofes). Quan són ja cuites, es treuen i es posen dins un plat gran, on amb anterioritat, haurem col·locat la salsa de tomàtiga i les taparem de maonesa.

**TALLERES
MILLAS**

**SERVICI OFICIAL
CITROËN**

EXPOSICIO I VENDA
C/. GUASP, 7. TEL. 260590.
COLL D'EN REBASSA

CITROËN ▲ - BX 14 E - BX 14 RE - BX 16 RS - BX 16 TRS

**Lleixiu-detergent
EL PARADO
Tel. 260831 EL MOLINAR**

**PAPERERIA
SERVERA**

CARDENAL ROSSELL, 82
COLL D'EN RABASSA

TELF. 26 43 15

RADIO POPULAR

SOM LA RÀDIO

Una ràdio en la qual tu tens veu. I vot. Que te informa i entretén. Aquesta és la ràdio que feim a RÀDIO POPULAR. Una Ràdio amb els micròfons oberts per tu les 24 hores del dia. Una ràdio amb més de 700 professionals fent programes per a tu. Programes realment populars. Programes per escoltar i parlar. RÀDIO POPULAR.

RÀDIO POPULAR
LA RÀDIO ENCESA

Viver de peixos i mariscos
Dinars de noces i comunions

Reunions de negocis
Avinguda Nacional, 18
Telèfon 266179
S'Arenal de Mallorca

BAR PUB DON XUSO
Carrer de Trassimeno, 67 B. S'Arenal de Mallorca.

CAFETERIA CALIPSO
Plats combinats
Carretera Militar, 252. Tel. 262631. S'Arenal de Mallorca.

BAR SALOBREÑA
Tapes variades
Carretera Militar, 282. Devora Es Pont. S'Arenal de Mallorca

**NA VICKI I EN MIQUEL HAN OBERT
CERVESSERÍA I MARISQUERÍA
NEW PICADILLY
PEIX BÓ I FRESC
CARRETERA MILITAR, 232
S'ARENAL DE MALLORCA**

DAMIÀ SASTRE BAUZA, PRESIDENT D'A. P. DE S'ARENAL

—Espanya, l'únic important, diuen els vostres slógans, vos que hi deis?

Mallorca és una part d'Espanya, noltros, els mallorquins allò que hem de procurar és que Mallorca vagi bé.

—Que opinau del presupost de l'Ajuntament de Llucmajor on voltros teniu majoria? S'Arenal aporta un 75 per cent al presupost llucmajorer i aquests doblers se gasten a Llucmajor o a S'Estanyol.

—S'Estanyol ha tengut necessitat d'un camps de futbol i Llucmajor té problemes amb la xerxa de l'aigua potable. A S'Arenal se farà tot allò que hi faci falta al seu temps. Poliesportiu, mercat, fins i tot és molt possible que construïguem el cementeri. Podeu escriure-ho, l'Ajuntament admetria ofertes de finques per a la construcció d'un cementeri aprop de S'Arenal. En tres anys que mos queden, pensam complir tot el nostre programa electoral que beneficia i molt a S'Arenal.

—Segons vos, ha fet bona feina el nostre ajuntament?

—Un ajuntament és

com una empresa. Els nostres homes no estaven acostumats a comandar, amb aquest any de rodatge que duim, estam en condicions de governar bé.

—En Miquel Mas, regidor arenaler que feia de segon batle ha dimitit. Per quin motiu?

—En Miquel Mas ha fet molta i bona feina a l'Ajuntament. En Miquel, però està pre-diabètic. Arrel de les darrers anàlisis el metge li ha recomanat tranquil·litat, cosa que no té un regidor que vol fer feina. Ha hagut de dimitir. Ens agradaria que el regidor que entrarà al

seu lloc fos arenaler però segurament serà llucmajorer ja que li toca segons la llista.

—Una darrera pregunta. Com és que tants d'obrers i camperols voten A.P., el partit dels recis?

—A.P. és un partit de gent amb iniciatives, no és el partit dels rics, ho és de les persones que volen seguretat ciutadana i que no vol "el cambio", sinó que volen tornar a la tranquil·litat que teniem abans. A la llibertat dintre de un ordre.

MATEU JOAN I FLORIT

JOAN PERELLÓ PALMER, AMBAIXADOR A ALEMANIA

El regidor de l'Ajuntament de Llucmajor, Joan Perelló Palmer ha estat durant cinc dies a la ciutat alemana de Blisheim, acompanyat de la seva dona, com a convidat de la comissió organitzadora del Carnaval-84, una manifestació d'alt nivell internacional. Joan Perelló ens parlava, a la seva volta, que l'estància a Alemanya havia estat un èxit, que l'havien atès molt bé i que foren rebuts per una banda

de música en el propi aeroport per una nutrida representació que encapçalava el propi batle de la ciutat.

Al llarg d'aquestes jornades a en Joan li han imposat prop d'una dotzena de distincions honorífiques, relacionades amb els actes que s'estan celebrant i que, en el fons, i pensant en la nostra indústria turística, serviran per estrènyer més els lligams d'amistat entre Alemanya i Espanya.

Durant el pròxim estiu, digué Perelló, seran molíssims els alemanys que tornaran a Mallorca per passar les seves vacances. El nostre representat, al llarg dels seus dies d'estància en la ciutat alemanya, entregà diversos obsequis a les autoritats.

Una proposta hi ha feta, és la sollicitud de germanar S'Arenal amb Blisheim, com ja s'ha fet amb d'altres.

TOMEU SBERT

Nostro
ambaixador,
feliç.

MARRATXÍ: JAUME MIRALLES, CAP DE LA POLICIA MUNICIPAL

Varem entrevistar a en Jaume Miralles, cap de la Policia Municipal de Marratxí perquè ens compti com va anar la reunió que tenguéren aquests dies passats varis caps de la Policia Municipal de la part forana.

—Bé, encara que no assistiren tots els pobles, uns degut a causes justificades i els altres no varen poder venir perquè el batle o delegat no els va autoritzar. Inclús n'hi ha que venguéren d'amagat del batle. Per la meua banda puc dir que no hi va haver cap impediment, sino tot el contrari.

—La reunió, com anà?

—Fou positiua i molt interessant. El que s'intentà dur a terme és la unificació dels sous i que els cabos tenguin una retribució especial per la seva responsabilitat. I que la Policia de

la part forana es dediqui a complir amb la seva missió estricta de policia municipal.

Jaume Miralles té trenta set anys i en duu onze com a professional de la Policia. Es un home molt humà i que demostra un gran interès pel seu tre-

ball. Per cert des de fa poc la Policia Municipal de Marratxí compta amb els esprays per a entabanar als pressumptes delinqüents, gràcies a una iniciativa personal.

—Jaume, qué has aportat personalment a la reunió?

—Jo més que propostes específiques, el que he aportat ha estat la meua experiència en quant al que succeix a Marratxí. M'explic, he dit que la millor manera de solucionar els problemes és anar al grà, entablant un diàleg directament amb el batle.

—Al pensar que aquesta reunió ha estat positiva, pensau amb reunir-vos una altra vegada de cara a la probable unió de la Policia Municipal de la part forana?

—Sí, sempre són necessàries aquestes reunions.

EDITORIAL DE LA REVISTA "PORTULA"

Malgrat tenir un decret de bilingüisme i que la nostra llengua comença a tenir una força i un us més sovintejat, les forces públiques i algunes associacions del nostre terme, pareix que no se n'han donat compte d'aquesta realitat.

En primer lloc, l'Ajuntament, compost totalment de gent mallorquina i que parlen sempre la nostra llengua: tota la documentació "oficial" i les retolacions en castellà. Ni un trist paperet de tràmit burocràtic en la nostra llengua. Fins i tot la darrera memòria, editada íntegrament en castellà; una memòria dirigida a un poble on el 90 per cent és de parla mallorquina. Al manco, per començar, l'Ajuntament hagués pogut fer aquesta memòria en bilingüe iniciant així una tasca de normalització que és més que necessària i de la qual, de moment, a nivell municipal res de res. De passada aprofitam per fer constar que a PORTULA no hem rebut encara dita

memòria de manera oficial, tot i que un de nosaltres, a l'anterior número, ja ho advertia... Que deu passar?

També hem fet referència a associacions. Una d'elles és la de Pares d'Alumnes del Col·legi Costa i Llobera del nostre Terme. La Junta Directiva, sorgida de les darreres eleccions ha fet, fins ara, tots els escrits dirigits als pares totalment en castellà, quan l'anterior Junta havia aconseguit que tothom acceptés les convocatòries i els escrits fets en la nostra llengua; i ara la nova Junta amb total despreci per la nostra cultura ha tirat per terra la introducció que s'havia anat fent, arraconant d'aquesta manera una característica pròpia del nostre ser com si només servís per usar-la d'amagat o en petit comitè.

I, per fi, l'anomenada "Agrupació Socialista de Marratxí" ha editat un bolletí informatiu —perdó, bolletí informatiu— que

l'única cosa que té d'aquí és el nom, tot lo demés és de fora. Curolles apart: creim que pot ser molt interessant un bolletí d'aquest tipus i encoratjam al PSOE-Marratxí a seguir endavant. Però, per favor, feis-lo un poc més nostre, que no pareixi del veïnat.

Srs. de l'Ajuntament, de l'A.P.A. i del P.S.O.E. (entre d'altres):

No creis que ja basta de marginar la nostra llengua? No creis que ja és hora que el poble sàpiga que els mallorquins tenim una llengua i una cultura pròpies? No creis que, ben al contrari del que passa, hauríem de ser voltros els primers en usar-la i donar-la a conèixer?

Reivindicam lo nostre, cultura i llengua que ningú ens ha imposat per les armes sino que és una herència dels nostres avantpassats que si aixecassin el cap i vessin el tracte que li donam renegarien de l'actual generació i ens dirien malvenuts.

CAFETERIA SANT DIEGO

COQUES DOLCES CADA DIA
I AL VESPRE MÚSICA DE PIANO

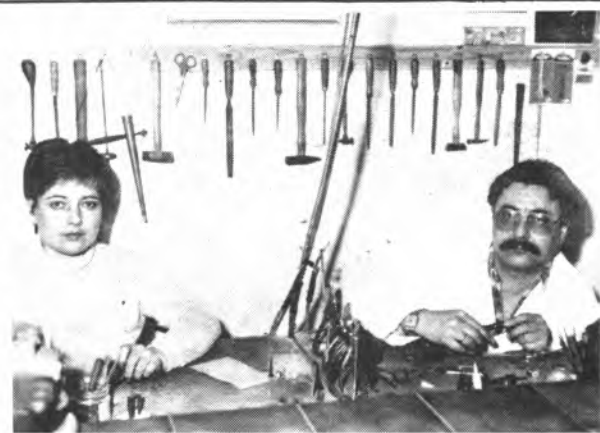

La "tira" de tapes
Benvinguts siau-convi-
vència germanor a

LOS AMIGOS

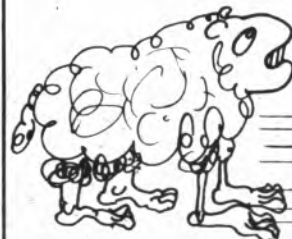
Carrer de Trafalgar, 8 —
Telèfon 269418
COLL D'EN REBASSA

TALLER DE JOIERIA
K.D. WEHDEN
Joies Noves-Reparacions-
Canvis de Models-Treba-
llam el seu or vell
Feina a mà.
Carrer Amilcar, 9
S'ARENAL DE
MALLORCA

Ca'n Verdera

LA MEVA DARRERA
VOLUNTAT ES QUE ME
MENGIN A CA'N VERDERA

CUINA MALLORQUINA GRAELLA—GRILL

Carrer Parcelas, 102
Les Meravelles de S'Arenal
Devant el Balneari 5
Obert només els vespres.

REPORTATGES FOTOGRÀFICS

FESTES, BATETJOS, PRIMERES COMUNIONS, NOCES...

PODEU COMPRAR CÒPIES DE LES
FOTOGRAFIES D'AQUEST PERIÒDIC

ES UN SERVICI MÉS DE

S'Arenal

de Mallorca
TEL. 265005

V MARATHON INTERNACIONAL "PLATJA DE PALMA"

Amb 27 minuts de retard, els 177 atletes prengueren la sortida a l'altura del balneri 5 de S'Arenal el matí del diumenge dia 25 de març.

Jakisch Wilfrid fou el primer en arribar a la meta després de correr els clàssics 42,195 quilòmetres en dues hores i vint-i-quatre minuts. El va seguir el també alemany Helmut Stenzel vint segons més tard. En Francesc Càmarà fou el primer mallorquí en arribar a la meta en quinta posició amb un temps de 2'32'54, la qual cosa significa un nou rècord a les Balears en Marathon.

Des dels primers metres de la carrera, els participants sortiren prou estirats, formant-se una capsalera d'homes que a la fi ocuparen els primers llocs, exceptuant Càmarà (Mediterrani) que fins als 20 quilòmetres de carrera no agafaria l'escamot de davant.

Les dones, ben poques en proporció als homes, tengueren un paper més discret en aquesta V Marathón de la nostra Platja, organitzada com sempre pel Club Peñalver-Aspe. Bianka Hoosche de la República Federal Alemanya se proclamà primera en fèmines, igual que l'any passat.

ELS LLADRES TORNEN ENTRAR A L'AMBULATORI DE S'ARENAL

Una vegada cada dos mesos, els lladres entren a l'ambulatori de S'Arenal. La darrera vegada fou la matinada del dia 26/3. Entren per una finestreta després de rompre el vidre, destrossen la porta del quarto on posen les injeccions i s'en duen els doblers de la vidriola de la Lluita contra el Cancer. Aquesta darrera vegada, els lladres donaren del cos abans de tornar-sen.

MUSICA-FOLKLORE-CONCERTS

TOTHOM HI ÉS BENVINGUT

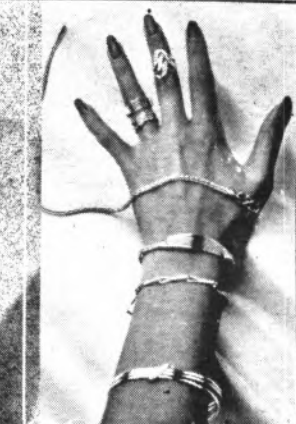
BAR CA'N PACO

Local deportiu
Tapes variades
Carretera Militar, 275
S'ARENAL DE MALLORCA

Art i Joia

Relotgeria. Joieria. Argenteria. Objectes de regal.
Trofeus. Gravat. Preus de Fàbrica

Avda. del Cid, 82
☎ 41 99 65

SON FERRIOL

JOIERIA RELLOTGERIA

MARINA

CARRER SALUT, 21-TEL. 262415
S'ARENAL DE MALLORCA

★ TIPOGRAFIA ★ OFFSET
★ DPT. FOTOGRAFIC

SANT CRISTOFOL, 116 TEL. 268964
S'ARENAL DE MALLORCA

KING'S FRIED CHICKEN

ANTONI AMENGUAL I MARI CARMEN GARCIA

AVINGUDA NACIONAL, 7 (ENTRE BALNEARIS 7 i 8) APARTAT 17 -
S'ARENAL DE MALLORCA - TEL. 266562

L'EXQUISIT POLLASTRE FRIT

LA RENDA PER CÀPITA DE LES ILLES ES LA MES ALTA D'ESPANYA

S'acaba de publicar el darrer exemplar del tradicional estudi que el Banc de Bilbao realitza per mitjà del seu Servei d'Estudis "Renta nacional de España y su distribución provincial" corresponent a l'any 1981. En el es poden trobar dades interessants sobre les Illes, així com la seva relació amb la resta de l'Estat.

L'increment de població segueix essent, entre el 1979 i el 1981, superior al de la mitja nacional: 3,96 per cent enfront del 2,15 per cent. Amb això, continua creixent la participació de la població balear respecte del total espanyol: del 1,71 per cent en el 1979 al 1,75 al 1981.

La població activa ha disminuït en un 1,8 per cent menys que la mitja nacional, que fou de 3,4

per cent. La tasa de l'atur és també menor que en el conjunt de l'Estat, 10 per cent contra 14,6 per cent, de totes maneres, el creixement d'aquest és més accelerat a les Illes durant els darrers anys.

Pel que respecta a la producció, la participació de les Illes que fou d'un 2,19 per cent del total a 1979, s'elevà al 2,31 per cent en 1981, amb un increment del 36,17 per cent, mentre la mitja nacional fou d'un 29,12 per cent. Malgrat això, en 1979 ocupava el desè lloc en quant a producció neta, passant al dotzè en 1981. Si se considera la renda provincial "per càpita" ocupa el tercer lloc, darrera de Madrid i Barcelona, i si es classifica per comunitats autònomes ocupa el primer lloc.

El sector de serveis segueix essent el de major pes, tant en el conjunt d'Espanya com en les Illes, de totes maneres, aquí en una proporció major. La producció d'aquest sector en 1981 ha suposat el 76,30 per cent del total de les Illes i un 60 per cent en el global espanyol.

L'hosteleria balear aportà a la producció bruta balear un 22,4 per cent en 1979 i un 23,3 per cent en 1981, proporcionant un 20,2 dels llocs de treball en 1979 i un 22,6 per cent en 1981. El segon lloc en la producció, amb poc més del 11 per cent, tan en valor afegit com en llocs de treball, és el comerç, si bé, el sector d'indústries fabrils proporciona un 13,9 per cent dels llocs de feina i un 10 per cent del valor de la producció.

LA LLENGUA NO TE OSOS, PERO

"Si vols la pau..." Ja no seran només quatre "brusquers" els qui canviaran l'acabatall de la coneguda dita llatina per un "...prepara la pau".

I al manco a molts no els vendrà de nou (hauran sentit campanes) si per explicar el "prepara la pau", recordam el lema de la Diada de la Pau de fa uns anys: "Si vols la pau, treballa per la justícia". (Joan Pau II)

Sí, a poc a poc, a l'únic ritme possible en que es pot conjuar el verb "CONSCIENCIAR", crear consciència, la idea de que la pau ha d'esser curolla de tots i tasca de tots, es va obrint camí.

Ara bé, preparar la pau s'ha de fer als nivells on es fabriquen i comercien les armes. També a altres nivells, que ens queden molt més prop. Ja que no podem oblidar que disparar una arma és sempre el punt final d'un procés llarg. Amb una primera etapa que està a l'interior de les persones. Si pensam malament dels altres...

Això succeix a nivells que tenim molt prop. La violència comença quan un pensa que els qui no tenen les mateixes idees... no són dignes de trepitjar aquest món (o aquest poble). Que el qui no baixa el cap i dona la raó als qui "per costum la tenen", és una mala herba que no convé deixar créixer. Que el qui promou grups, o tasques, o acull projectes que no vénen pels canals de costum, és un subversiu al qui hi ha de eixalar com més prest millor.

Sí, l'agressivitat, la violència, comença a l'interior dels homes i dones. I, com que de l'abundància del cor en parla la boca, l'agressivitat del pensament passa a una segona etapa: l'agressivitat verbal. La saviesa popular fa

temps que proclama: "La llengua no té ossos, però en trenca de ben grossos."

Si creim que preparar la pau és tasca de tots, haurérem de començar, tots:

1o.- Acceptant que totes les persones tenen qualque cosa bona. I que fer poble és unir tot això que hi ha de bo. Pensar així, tenir ben endins i ben al veu aquest convenciment, esdevé la primera passa cap al desarmament d'un poble. Hi ha molt de bo dins totes les persones i dins tots els grups. No es tracta de fer desaparèixer grups o estils d'actuar, sinó d'ajuntar tant de bo, apreciar i unir tant de bo, respectant les ideologies i grups dins les quals es troba.

2o.- Des d'aquest con-

venciment, ja no podem donar la culpa de la violència a la democràcia, als partits, a les idees dels joves, a l'Església que predica més l'Evangeli del Bon Jesús en lloc de dir que creguin i facin bonda..., perquè està ben clar que la calúnnia, la violència o terrorisme de la calúnnia, assassinant honres, il·lusions, convivència gratificant, alegria de viure..., és el fruit madur de la violència del pensar malament dels altres.

I si ho pensam, més prest o més tard ho deim. Així anam fent vere també avui la dita antiga: LA LLENGUA NO TE OSSOS, PERO EN TRENCA DE BEN GROSSOS. Santa Bàrbara.

TOMBATS A LA MOLSA

Als països de l'Europa Central, especialment a la República Federal Alemanya (R.F.A.), el tradicional equilibri de les forces polítiques s'ha vist desbaratat per la presència d'un nou grup que ha entrat a formar part del joc polític democràtic: els Verds.

Els Verds, que ja tenen representants al parlament de la R.F.A. i a alguns estats federats, varen ser, de bon principi, uns col·lectius sense massa vertebració, significats, especialment, pel seu ideari pacifista i ecologista. Després aquests grups s'organitzaren i es decidiren a presentar-se a les eleccions i fer la competència als partits polítics tradicionals. No aprofundirem ara en la seva estructura orgànica ni en la seva política sectorial, ens dedicarem senzillament, a tractar de veure què és el fenomen Verd a la R.F.A. i a Europa en general, on cada dia guanya adeptes el moviment.

La dreta tradicional considera els Verds com uns «infiltrats del pacte de Varsovia», pagats per «l'or de Moscou», certament perquè ataca la seva política armamentista; l'esquerreta (es pot llegir «socialdemòcrates») els considera uns «rebentadors d'eleccions», perquè perd vots per culpa seva. La qüestió és que, tanmateix, el fenomen Verd va endavant, probablement perquè defensa dues coses molt senzilles i molt importants: la supervivència de l'home i de la naturalesa.

El moviment «Verd» és evident que és un producte del desencís produït pels partits polítics tradicionals. La gent, especialment si està sensibilitzada vers segons quines qüestions, se n'adona que, en molts aspectes la divisió entre els partits de dreta i d'esquerreta ja no existeix. Hi ha massa diferència entre la política militar dels socialdemòcrates (esquerreta) o dels cristianodemòcrates de la R.F.A., ha deixat de practicar la política intervencionista de Giscard la França del «socialista» Mitterrand? Sense anar més lluny a l'Estat espanyol, en qüestió de política exterior i d'armament, les coses, ara per ara, no van molt diferents amb el PESOE, d'així com anaven amb la UCD: no hem sortit de l'OTAN, es gasten milers de milions en armaments, es signen els pactes bilaterals amb els USA...; per altra banda, i ja entrant en la defensa de la Natura, es segueixen instal·lant centrals nuclears a la península, i a Mallorca ens anem quedant, quasi sense adonar-nos, sense els espais verds i lliures que encara ens queden (no cal repetir-los: es Trenc, Dragonera, s'Albufera, i molts més).

Els «Verds» de la R.F.A. són ara un avís als partits tradicionals d'Europa, tant de l'Europa Central com de l'Europa Mediterrània. La gent cada dia es va concientiant més que una millor qualitat de vida i un més alt benestar social passen, necessàriament, per la conservació de la naturalesa (en definitiva dels recursos naturals) i de la pròpia vida. Per això els Verds guanyen adeptes i escons. Ara sols són «l'avís, la denúncia». Esperem que els partits polítics tradicionals aprenguin una mica d'ells, perquè si el futur de la Humanitat no és verd no tindrà cap color.

Ramon Turmeda

ELS VERDS

Ca'n Tomen

ESPARTERIA

Carretera Militar, 293 - A

S'Arenal de Mallorca

INSTITUT DE BELLESA I GIMNÀSTICA

Maruja Fernández
(Senyora de Tito Robles)

Pedro Martell, 6 -
Ciutat Tel. 292090

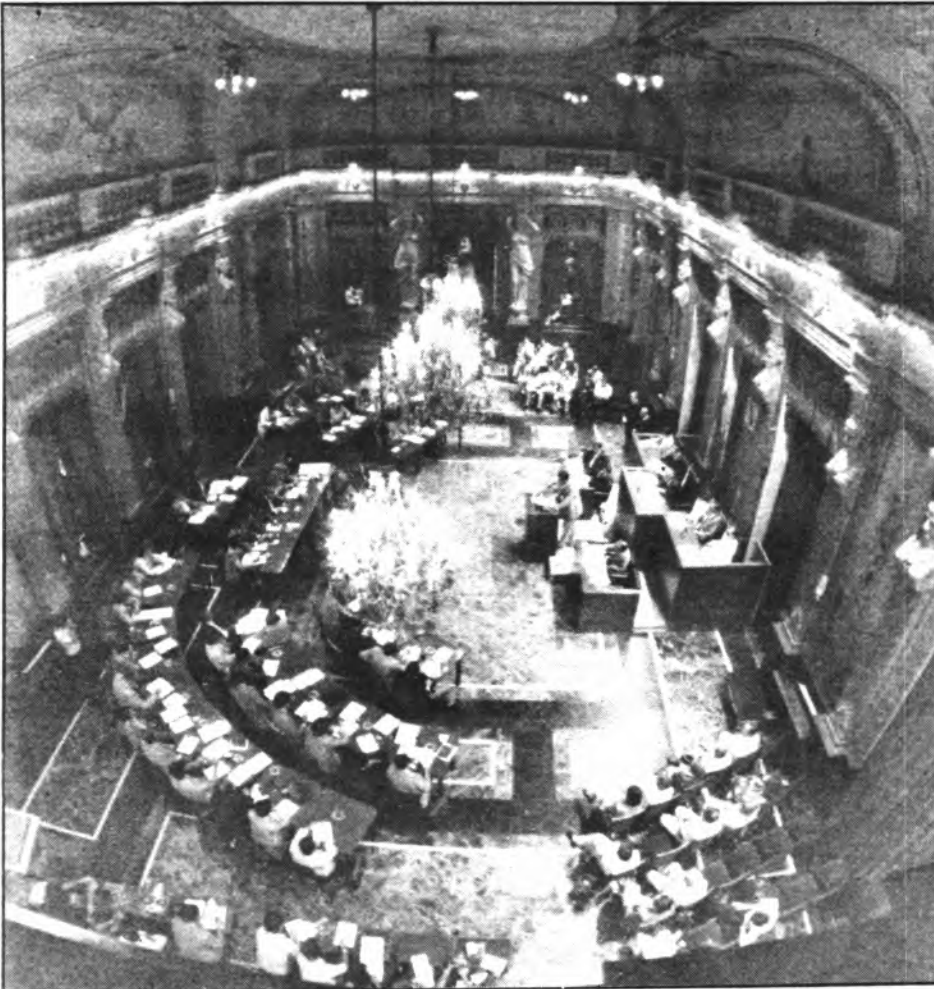

MOLÍ CA'N PERE

Carretera Arenal Lluçmajor
Km.14 - tel. 262031
El Arenal - Mallorca

ESPECIALITAT EN CARN GALLEGA
OBERT TOT L'ANY

Els llucmajorers estan d'enhorabona. Tenen molts de parlamentaris al parlament de les nostres Illes la qual cosa vol dir que a Lluçmajor hi ha inquietuts per la cosa pública. Que hi ha homes i dones que se preocupen i fan feina pel benestar de la col·lectivitat. El darrer que ha entrat al Parlament ha estat l'ex-batlle de Lluçmajor, En Miquel Clar prou conegut a S'Arenal, on té casa i negocis. La nostra enhorabona al nou diputat.

TOMBATS A LA MOLSA

LA TREVA

No sé què deu pensar el partit que està en el Poder Central, però si jo fos ell començaria a preocupar-me una mica pel present i pel futur de la situació social i laboral a l'Estat espanyol.

Quan el PSOE guanyà les eleccions en aquell any del «cambio», el 1982, els sindicats i, genèricament, els col·lectius de treballadors i d'associacions laborals, concediren una mena de «trega» a aquell partit que tantes expectatives havia creat. La il·lusió pel «cambio» es deixava sentir al carrer i no es tractava d'agobiar al nou Govern amb reivindicacions que, tanmateix, encara es torbarien prou temps en ser realitzades. L'empresari, per la seva part, es quedà mirant una mica de reüll el nou govern que es presentava en escena i que, potser, podia posar en perill els seus interessos.

A hores d'ara la situació ha canviat, millor dit, ha evolucionat. Per una part l'empresariat es queixa contra la política del PSOE, però per l'altra també són les classes treballadores les que es queixen de la política laboral i econòmica que està duent a terme el Poder Central. La «trega» ja s'ha acabat, es va acabar en els darrers mesos de l'any 83, i un cert desencís comença a ocupar el lloc de la primera eufòria.

Madrid ha conegut en els darrers mesos més manifestacions procedents «de províncies» que mai, i en la perifèria, els actes de protesta s'han concretat en manifestacions, vagues, ocupacions de terres i vagues de fam. La protesta afecta als treballadors del sector que ha de ser «reconvertit» (siderúrgia integral, construcció naval), però també els llauradors es queixen, i els ramaders, i els jornaleros andalusos, i el sector de la metal·lúrgia. El País Valencià, Euskadi, Galícia, Astúries, Andalusia, Catalunya i Navarra han estat alguns dels escenaris on la protesta popular s'ha concretat contra la política governamental.

Posades així les coses tot això no deixa de ser preocupant, sobretot havent en el Poder Central un partit «obrer» que ja comença a ser contestat per la classe obrera. Les solucions, per altra banda, no es veuen a curt termini i potser totes aquelles expectatives que creà la il·lusió del «cambio» quedin en no res en el parell d'anys que sols manquen per arribar a unes properes eleccions generals. El pitjor que podria fer el partit en el poder seria tancar els ulls a les coses que estan passant ara mateix al carrer. A això ho va fer la UCD quan governava l'Estat i els resultats estan ben a la vista. No es estrany, doncs, que els partits que estan a l'esquerra del PSOE vulguin deixar ben clares les distàncies, sobretot mirant els resultats polítics que pot obtenir la línia política governamental a curt termini.

Ramon Turmeda.

Parlament de les Illes Balears.

Exposició de la premsa comarcal catalana a Madrid

Madrid.— Dos-cents trenta títols de la premsa comarcal catalana són exposats per iniciativa del Centre de Representació i Informació de la Generalitat en els locals de l'Associació de la Premsa de Madrid. L'exposició, que havia estat presentada abans a Expo-cultura, fou inaugurada ahir pel president d'aquesta entitat, Luis Apostua, i el director general del Patrimoni Escrit i Documental de la Generalitat, Joan Granados. Van assistir també a l'acte el cap de promoció de la premsa, Vilalta, i el president de l'Associació de la Premsa Comarcal, Masoliver.

Una quarantena de publicacions periòdiques de la comunitat autònoma de Madrid han estat invitades a participar en l'exposició i en els debats que se celebraran avui, demà i demà passat. En aquests debats s'estudiarà la situació actual de la premsa regional, comarcal i local; les funcions de la premsa comarcal en el context polític; i, en la darrera sessió, els problemes tècnics d'aquesta mena de publicacions.

Coincidint amb l'exposició serà presentat a Madrid el llibre de Jaume Guillamet *La premsa comarcal*, editat pel departament de Cultura.

RENAULT

JOSEP VALLESPÍ I GOST
SERVICI OFICIAL
TALLERS VALLESPÍ
Sant Joan de la Creu, 65
Telèfon 413867
SON FERRIOL

PLA DE NA TESA

LA NATURA A L'ESCOLA

Escola modèlica en molts d'aspectes la del Pla de Na Tesa. La natura hi és estudiada en tots els seus aspectes: terrenys on se planten alls i sebes, tomàtiguers, lleties i mongetes, faves, patates i pès.

A l'interior, plantes en germinació de moltes castes.

Els escolars tenen i cuiden una tortuga d'aigua, una parella de periquitos que ara han fet niu i conven. També tenen un animalito que pareix una rata, però no ho és.

Peixos, cabots i altres animals d'aigua, comparteixen pacíficament les aules amb nins i nines del Pla de Na Tesa i els seus mestres.

Tampoc s'olvida l'aspecte cultural: En Miró és el protagonista dels darrers murals pintants a l'escola.

Una bona escola, graduada en tres aules, perquè no hi ha més nins i que ben prest desapareixerà o millor dit, se reconvertirà en aarvulari. Els nins més grans, aniran a l'escola en construcció del Pont d'Inca, just a l'altra banda de l'aeroport.

L'illa Perduda

"EN AQUESTA SITUACIÓ DE DESPERADA EN QUE ENS TROBEM, ÉS CONVENIENT PARLAR AMB ALGÚ?"

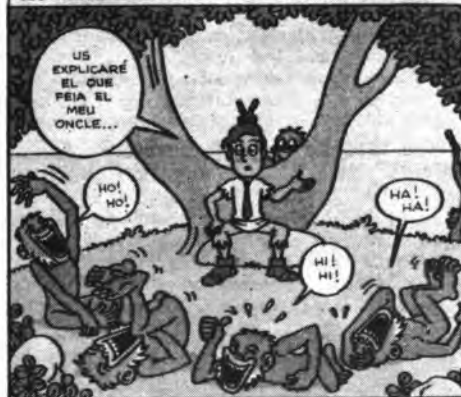
"JA SÉ QUE PODRIA PARLAR MOLT AMB EN SILVESTRE PERÒ NOMÉS DIU BASTANTES!"

"HE PROBAT AMB ELS LLOROS, PERÒ SÓN IRRITANTS!"

"LES MONES TENEN UN SENTIT DE L'UMOR MOLT IMBÈCIL!"

"I ANNOA T'É UN LLINGUATGE COMPLETAMENT INCOMPREENSIBLE!"

Els torrents de Ciutat de Mallorca

Miquel Ferrà i Martorell

Endemés de La Riera, cinc són els torrents que van a vessar les seves aigües a la Badia de Ciutat. Un és el del Mal Pas, que davalla de Na Burguesa, de la part de la Bonanova i acaba el seu curs a Can Barbarà. Sobre el seu pont, ja a l'Edat Mitjana, passaven amb càntics i rams de flors, els romeus, que anaven a visitar anualment a Sant Nicolau, a l'Oratori de Porto-Pi. Un altre torrentó, igualment breu, és el de Sant Matgí, nascut també dels xeregalls de Na Burguesa i que passant per aquella fantasia de pedra que és el Poble Espanyol, va, sense pena ni glòria cap al Passeig Marítim, ja esdevingut pobre clavaguera. Un tercer germà petit, ja més allunyat cap a la banda d'Orient, és el Torrent

dels Jueus, que potser reb aquest nom per haver estat refugi d'uns xuetes perseguits per la Inquisició, en el segle XVII, que intentaren vanament fugir amb una barca des de l'Arenal... I davalla aquest rierol del Puig de Socorrats, on les cases d'aquell lloc ens parlen d'aquell famós bandoler que per tal de robar a la masia, es feu passar per un captaire. Així i tot, la madona, s'en va adonar de que portava armes sota la seva roba espellerada i amb l'excusa de fer una pellada de bunyols, li envestí amb l'oli bullent a la cara. Mig cremat, li faltaren cames per a fugir d'aquell infern. Però els dos torrents grans que poden presumir de ciutadans, tinguent llargues cames a la ruralia, són el de Barbarà i el Gros. I així, el torrent de Barbarà que té

la conca de recepció a les muntanyes d'Esporles, travessa quasi gloriosament la vila, pel bell mig, sota pontets urbans que uneixen carrerons de tipica vivenda illenca, on no hi manquen arcs de mig punt o finestres amb rempeu. Després agafa el camí de Ciutat per Son Castillo, dissortadament urbanitzat, i passa sota la via del Tren d'Es Pla, aquest cavall de ferro amb plomall de fum que astorava als pagesos del segle passat i que, avui, ja no corre ni bufa vapor ni fuma a la desesperada. I les aigües, duent la llavor de canyars, matolls i joncs terreny envent, s'afiquen dins Son Vivero, entre carrers suburbials, tot defugint després vers una petita zona d'horta que amenacen ombres de torres ciutadanes... A la fi, entre carrers de la Barriada de

la Soletat, l'autopista de cintura li marcarà el rumb de la mar. Ja carregat de fems i brutor, a la vista del Molinar i el Portitxol. Aquí descarrega a la força, les seves aigües cansades, plorant la manca de presència d'uns gegants amics, el molins de vent...

Altra via porta el Torrent Gros, que reb aigües del Torrentó de Bunyola, entre les quals brosses i espessors hi habiten els falistroncos de la llegenda, mena de minúsculs follets bosquetans, i del Torrent de Coa Negra, freqüentat per aquell veïard que li diuen l'Home-Cabrit i que no té altre curolla que anar a la recerca i caça de les dones d'aigua. Però el Torrent Gros ha de conèixer que el seu veritable bressol és l'estret de Valldemossa, petit barranc on segons

tradició, el Dimoni Bufarell hi feia caure na Catalina Tomassa, la Beata, que a cada punt, un dia si i l'altre també, havia d'esser salvada per Sant Bruno. I de S'Estret a S'Esglarieta i Sa Garriga, antany paradís de caçadors, per entrar cap dret a S'Indiateria, així anomenada per la gran quantitat de galls d'indi que antigament s'hi criaven. Pobres granotets i serpetons del torrent! Allò devia ésser una apocalipsi... I deixant a l'esquena el record d'aquells animals màgics de la mitologia dels indis americans, el torrent s'industrialitza, s'embruta més si cal, passant pel Poligò de Son Castelló. I ja estam en el Pont d'Inca, on el torrent ha marcat el topònim d'aquesta gran barriada i d'aquí, cap a Son Ametler, entre molins i més molins, bo-

nics artefactes hidràulics introduïts el segle passat des d'Holanda per Paul Bouvig. Com ha d'enyorar el torrent aquells ja quasi desapareguts pasturatges per on anaven a lloure bous i cavalls de tota mena. I també per aquests rodols, un mal estol de bruixes, celebrava antany els seus "aquejarres", devorant, a manca de víctimes humanes, el cor i els membres d'un pòltre jovent i vigorós. I sota les ales dels avions, des d'aquell gloriós vol de Salvador Hedilla, creuant per aire i per primera vegada des de Barcelona a Mallorca, el dos de Juliol de 1916 i aterrant dins uns rostolls de Son Sunyer... I desaiçua per acabar, el Torrent Gros en Es Coll d'En Rebassa, no iluny de Cala Gamba, fent honor al seu nom amb tan llarga correguda.

l'illa Perduda

- I vostè-a l'altre-, de què ha de dinar

Encara ara la contem, devers Ca'n Blau,
aquesta eixida.

Biel Florit

Miquel Tresserras